

Bilaga 1 – Författnings- och kollektivavtalstexter

Förtroendeskadliga bisysslor (avsnitt 6.2)

Förbudet mot att inneha förtroendeskadliga bisysslor återfinns i Lagen (1994:260) om offentlig anställning, LOA.

7 § LOA: *”En arbetstagare får inte ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende.”*

Grunden till denna regel finns i en av våra grundlagar, regeringsformen (1974:152), RF.

RF 1 kap 9 §: *”Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet.”*

Reglerna om Jäv är aktuella vid bedömningen av en förtroendeskadlig bisyssla. Dessa regler stadgas i Förvaltningslagen (1986:223), FL.

FL 11 §: *”Den som ska handlägga ett ärende är jävig*

- 1. om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,*
- 2. om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,*
- 3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,*
- 4. om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller*
- 5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.*

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.”

I LOA finns regler avseende arbetsgivarens respektive arbetstagarens skyldighet att informera om-, dokumentera och lämna uppgifter avseende förtroendeskadliga bisysslor.

LOA 7 a §: *”Arbetsgivaren ska på lämpligt sätt informera arbetstagarna om vilka slags förhållanden som kan göra en bisyssla otillåten enligt 7§.”*

LOA 7 b §: *”En arbetstagare ska på arbetsgivarens begäran lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren ska kunna bedöma arbetstagarens bisysslor.”*

LOA 7 c §: *”En arbetsgivare ska besluta att en arbetstagare som har eller avser att åta sig en bisyssla som inte är förenlig med 7§ ska upphöra med eller inte åta sig bisysslan. Beslutet ska vara skriftligt och innehålla en motivering”.*

Arbetshindrande bisysslor (avsnitt 6.3)

Reglerna om arbetshindrande bisysslor återfinns i de statliga kollektivavtalen Villkorsavtal/Villkorsavtal T.

I 13 kap 10 § Villkorsavtal/Villkorsavtal T anges följande när det gäller arbetshindrande bisysslor: *”En arbetstagare är skyldig att på begäran lämna uppgift till arbetsgivaren om och i vilken omfattning han har en bisyssla. Arbetsgivaren får dock begära en sådan uppgift endast om han anser att det finns anledning till detta med hänsyn till arbetstagarens sätt att utföra sina arbetsuppgifter. – Arbetsgivaren får ålägga arbetstagaren att helt eller delvis upphöra med bisysslan om arbetsgivaren anser att den inverkar hindrande på arbetet (arbetshindrande bisyssla).”*

Konkurrensbisysslor (avsnitt 6.4)

I kollektivavtalen Villkorsavtal/Villkorsavtal T regleras även konkurrensbisysslor.

I 13 kap. 11 § Villkorsavtal/Villkorsavtal T anges följande: *”Arbetstagare vid myndigheter som bedriver affärs- eller uppdragsverksamhet får inte ha anställning eller uppdrag hos ett företag inom området för denna verksamhet. Arbetstagaren får inte heller ha del i eller själv eller genom någon annan driva ett sådant företag och inte heller annars i förvärvssyfte utöva verksamhet som berör detta område (konkurrensbisyssla). – Det som sägs i första stycket gäller inte om arbetsgivaren medger något annat. Om ett sådant medgivande har lämnats, är arbetstagaren skyldig att på begäran lämna uppgift till arbetsgivaren om arten och omfattningen av konkurrensbisysslan.”*

FOU-bisysslor (avsnitt 7)

Den utökade rätten till s k FOU-bisysslor för lärare regleras i högskolelagen (1992:1434), HL.

HL 3 kap. 7 §: *”En lärare vid en högskola får vid sidan av sin anställning som lärare ha anställning eller uppdrag eller utöva verksamhet som avser forskning eller utvecklingsarbete inom anställningens ämnesområde, om läraren därigenom inte skadar allmänhetens förtroende för högskolan. En sådan bisyssla ska hållas klart åtskild från lärarens arbete inom ramen för anställningen.”*

Det finns i Högskoleförordningen (1993:100), HF, regler om information och dokumentation avseende FOU-bisysslor.

HF 4 kap 14 §: *”En högskola ska på lämpligt sätt informera sina lärare om vilka bisysslor eller slag av bisysslor som inte är förenliga med 3 kap. 7 § högskolelagen (1992:1434). En högskola ska ge sina lärare råd vid bedömningen av om en viss bisyssla är förenlig med den bestämmelsen. Om en lärare begär det, ska högskolan lämna skriftligt besked i en sådan fråga.”*

HF 4 kap 15 §: *”En lärare är skyldig att hålla högskolan informerad om de bisysslor som han eller hon har och som har anknytning till anställningens ämnesområde. Högskolan ska dokumentera informationen. Dokumentationen ska hållas ordnad så att det går att fortlöpande följa vilka bisysslor varje lärare har.”*

Särskilda regler för arbetstagare som omfattas av Chefsavtalet

I 9 § 2 p. Chefsavtalet 2011 (statligt kollektivavtal för vissa chefsbefattningar inom staten) anges följande: *”Arbetstagaren är skyldig att lämna uppgift till arbetsgivaren om och i vilken omfattning han innehar eller avser att åta sig bisysslor. Arbetsgivaren får besluta att arbetstagaren helt eller delvis ska upphöra med bisysslan eller avstå från att åta sig en bisyssla som inverkar hindrande på arbetet.*